

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hónapra 1 frt.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:
Kutasi Imre.
Szerkesztő:
Katona Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1664. sz. Dr. Dusóczky ház
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetnek a legmérsékeltebb árszámítás mellett vételnek fel
Egyes szám 4 kr.

A székes-főváros és Debreczen.

Debreczen, okt. 4.

(K. I.) A székes fővárosból lapunk tudósítója tegnap terjedelmes sürgőnyt indított hozzánk, melyben Sélley Sándor rendőrfőkapitány hivatalfoglaiásáról és az új rendőrfőnök programjának főbb pontjairól értesítette lapunkat.

Ma előttünk fekszik az új főkapitány programjának teljes szövege, melyet az őt üdvözlő hivatalnok-kar üdvözlétére válaszképp előadott. Öntudatos, célját mindenben ismerő és nem a pillanatnyi meghatottság, de a rá váró súlyos kötelességek tudatában élő önérzetes férfiú férfias nyilatkozatai azok, melyeket elmondott és mely beszédében egekbe törő reformokat — elég óvatosan — nem ígért, de hogy a közrendészet benne nemcsak erélyes és kötelességtudó előjárót, hanem, a mit olyan nehéz különösen a rendőrségnél föllelni, minden ízében udvarias és tapintatos főkapitányt nyert, — azt elárulta minden szavával, melyeket ma az egész ország birálata alá bocsátott.

A székes fővárosnak közrendészetében boldog emlékeztető Thaisz Elek kormányzata alatt valóságos ázsiai állapotok uralkodtak; szerencsétlen családi összeköttetések miatt nagyon sokat kellett engednie abból a szigorból, melyet annak idején hivatalába magával vitt. Nemcsak

a főváros, de az egész ország érezte annak az ernyedésnek áldatlan hatását, mely egerutat adott a notórius közrendháborítóknak és igen gyakran a megbélyegzett bűnösöknek is. Ezeknek aztán azilumát képezte „a jó vidék”, ez az ártatlan és ártalmatlan ország, melynek rendőrsége ugyanazokban a hibákban leledzett, melyek a főváros rendőrségének kezeit megkötötték.

Nem volt feje; és ha volt, olyan kemény volt, hogy abba ugyan a modern rendészetnek humánus, de erélyes reformjának egyetlen egy világos szikrája sem hatolhatott be. A rendőrfőnökök kormányzását a karikás ostor jelképezte; czimereik koronáját arkangyalokként a hires perzekútorok tartották kezeikben. Erőszakoskodás jellemezte minden ténylet, a tirannizmus oda lehelte bélyegét minden lábuk nyomába — és a bűnök csak annál jobban tenyésztek.

Végre a főváros Török Jánosban modern embert nyert a rendőrség vezetésére. A hagyományos konzervatív magyar közigazgatás keretéből vált ki és a Temesvárt általa kezdett reformok megalkotását azzal folytatta mint főkapitány Budapesten, hogy tisztított, söpört és a főváros lakosságának közbiztonságát kötelességből őriző rendőrség hivatalnoki karából olyan elemeket küszöbölt ki, melyek hatalmas összeköttetésekkel dicsekedhet-

tek. Pusztulniok kellett, mert a modern rendészet céljának útjában állottak.

A fővárosi rendőrséget reformálta annyira, a mennyire az aránylag rövid idő azt engedte. A tisztikarba belenevelte az alkalmas embereket, a kik viszont az exekutív közegeket: az altiszteket és közlegénységet instruálták a rendőrfőnök intenczióihoz hiven. Így keletkezett az a tűrhető állapot, mely a székes fővárosban fennáll és melyeken javítani immár az új főkapitánynak: Sélley Sándornak lesz kötelessége.

Itt van az összehasonlításra szolgáló alkalom Budapest és Debreczen között. A mi főkapitányunk telivér modern rendőrfőnök, kinek munkálkodását nemcsak mi ismerjük, de figyelemmel kísérik a magasabb körökben is. És mert Debreczen városát, a feltűnés látszatának kikerülésével bátran össze lehet hasonlítani Budapesttel, tesszük ezt azzal a megnyugvással, hogy a mi a vezetését illeti a közbékének és rendnek, az — a viszonyokat tekintve, — a mi főkapitányunk előnyére szolgál.

A főváros rendőrfőkapitányának olyan szépen organizált hivatalnoki- és legénységi kar áll rendelkezésére, hogy annak különben is kötelességtudó működése neki a munkát nagyban megkönnyíti. Mi — mondjuk ki őszintén — ezzel nem dicsekedhetünk. A tisztikar csak hagyján; ez úgy teljesíti kötelességét, a mint éppen a

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Fürti Adolár tragédiája.

— Viggal vagyis szomorú történet. —

Irta: Balassa Béla.

Ki volt, vagyis helyesebben mondva, kicsoda Fürti Adolár?

Oh, minő kérdés! Hát nem ismernétek nevét? Nem olvastátok műveit? Fürti Adolár: költő, még pedig a javából. Mert haja kócos, szeméi savószínűek és folyvást a csillagokat keresik, arca sápadt és himlőhelyes, fülei nagyok és fejtől messze elálló, ruhája kopott, nyak-kendője nincs, zsebei mindig tele vannak — legújabb költeményeivel . . . szóval, Fürti Adolár született költő.

De a világ oly nyomorult és az emberek oly gonoszok és irigyek, hogy a nagy szellemeiket elfojtják, üldözik, megtagadják. És mert „a költő és a sorsharag egy-egy anyaméhből született”. — bizony szegény Fürti Adolár kénytelen éjjeli álmát és a hajnal biboros óráit megrabolni, hogy lantját pengethesse, nappal pedig hogy a hitvány gyomor örökös korgását megszüntesse, bojtárkodik egy uzsorás ügyvéd irodájában.

Kívüle még négyen dolgoznak az irodában. Köznap, földhöz ragadt, ószlővér lekek mind a négyen, egyebet se tudnak a paragrafusoknál és az ő magasan szárnyaló szívet egyáltalán nem képesek megérteni.

Nem is igen érintkezik velök. Ha elvégzi dolgát és várakoznia kell újabb munkára, nem

áll össze „kollégáival” (oh, mily profanálása e szó költői hivatásának!) hanem felborzolja haját, homlokára teszi bal kezét és várja az ihlet perczét. Ilyenkor szeme elhomályosul és lelke megvilágosodik. S midőn érzi a múzsa közeledését, és ujjait versláb-mérésre csucsorítja, ah még egy pillanat és a múzsa csók ott égne homlokán, ha közbe nem szólna az irodavezető:

— Fürti ur, kapja le gyorsan ezt a visszakereseti viszonzólevelet.

Oh átkozott végzet! Visszakereseti viszonzólevelet kell másolnia, midőn talán lírai költészetünk egy remek gyöngyével gazdagíthatná az irodalmat!

Be az irodalom (és még inkább a divatlapok szerkesztőinek) végtelen szerencséjére, a hivatalos órák nem tartanak örökké, Fürti Adolárnak „út” a „szabadulás perczé”, midőn lerázza a hétköznapi porát és oly helikoni gyönyörök rozsa felhőibe merülhet, mely gyönyörök megédesítik életének „keserű poharát” és elűzik lelkéről az öngyilkosság eszméjének sűrű ködét.

Mindenekelőtt haza rohan és leírja legújabb költeményét, melyen a hivatalos órák alatt folyvást vajudva kotolt. Azután hangosan felolvassa. Majd lelkesedve elszavalja a tükör előtt, szíve fölé rejti a többi „kiadatlan” gyöngyszem közé és megy a — színházba. Tulajdonképen csak a színház elé; de képzelődése oly élénk, hogy anyni, mintha ott benn lenne s páholyból nézné az előadást, bátran mondhatom tehát, hogy a színházba megy.

Rendesen a legelő vendég. Oda áll ahoz a hátulsó kapuhoz, melyen a művészek és művésznők járnak föl az öltözőjükhöz, oda áll és várja — őt.

Igen — őt, lelke ideálját, az égi lényt, a világ legszebb asszonyát, a legtökéletesebb nőt, a kihez költeményeit írja. Mert hát ez az „ő” senki más, mint a színház ünnepelt primadonája, Rózsánczi Amanda, a ki különben egy öreg mágnásnak a kedvese, fényes palotában lakik és a holdvilágfaló diurnistát soha észre nem veszi. De ez Fürti Adolárt csöppet se zavarja abban, hogy ne álmódazzék „róla”, ne írja „hozzá” dalait és ne legyen boldog „vele.”

Mikor a szép „ő” egy-egy gavallér karján kaczerkódva belebeg a színház kapuján, Fürti áhitattal rebeგი:

E kék szemek, e sárga haj,
Ezek szűlik zöld gondolatimat,
Mert a színek törvénye az.
Hogy kék és sárga együtt zöldet ad.

És mikor az imádott ideál tán épen valamelyik szerencsés dandynek osztogatja csókjait, öleléseit, Fürti a befüggönyözött ablakok alatt ácsorog és „érzi az ő szenvedélyes csókjainak bűvös nektárját ajkai epedő tűzével összeforrni; keblének havára hajtja ábrándos fejét és míg a zefir bájoló tündérregéket suttog, örök szerelmet esküsznek egymásnak a föléjük hajló, rezgő lomb alatt, és a csillagok miriádjai áldást bintenek platonikus frigyükre.”

Igaz ugyan, hogy pocsék idő van olykor, bokaig érő sárban kell a „költő”-nek lubiczkolnia, a mi pedig örök szerelmet, a csókot, a hőkelet és a költemények egyéb rekvizitumait illeti, hát bizony ő még soha se melegítette a körmeit Amanda hó keble tűzénél, hanem azért csak zengi tovább „kristály-habgyöngyök szírvány-sugarain átszűrt költői szerelme langszárnya dalait.”

S „üdvének e hetedik egében ringatózva”

viszonyok megengedik. Bár sok szó férne hozzá, ezuttal hallgatagon konstatáljuk, hogy a debreczeni rendőrség sem rosszabb, mint az ország többi nagyobb vidéki városaiban. Hogy azonban ilyen is, a minő, azt a főkapitány tapintatos eljárásának, az ő modorának, az ő erélyének köszönhetjük.

Az utcái csavargás és koldulás nálunk még in floribus áll; valóságos csavargó kaszinókat képeznek a mi speciális „embervásáraink” és ha nem kerül ki azokból holmi kapzabetyár, vagy nagyobb büntényre képes médium, az nem a mi rendőrségünk érdeme egészen, hanem részben azé a körülményé is, hogy a mi híres puritán népünk kebeléből kiszakadt emez elzüllött elemek nem alkalmasak, nincsenek inklinálva erre.

Rendőrközegeinknek azonban egyenesen hibájául kell felróunk azt, hogy a közérkölciség nem áll egész szilárd alapon. Besugásokra néha megbüntet egy-egy, különben is ismert bünbarlang-tulajdonost; de azt, hogy már alkonyattájt a prostitució utcák-hosszat tenyészik, azt a rövidlátó közrendőrök nem veszik észre.

Bizony mondjuk, hogy a mit a mi főkapitányunk már annyiszor elmondott memorándumjaiban, nagyon aktuális. Rendőrségünket alapjában, hogy úgy mondjuk, renoválni kell és pedig első sorban a legénység körében. Hogy másutt is szükség és hol, azt alkalomadtán elmondjuk és azt városi magisztrátusunk már különben is untig tudja.

Egyet azonban ajánlunk városunk rendőrségének sok tisztje figyelmébe: Sélley Sándor a székes főváros rendőrfőkapitányának következő szavait: „Működésükben sohase téveszszék szemük elől a jog, igazság és méltányosság követelmé-

nyeit, eljárásukban legyenek erélyesek, de soha kiméletlenek és még ott is, a hol a törvény szigorú alkalmazása kívántatik, tegyék ezt emberszerető módon. Így kezzenek a közönség és az őt szolgáló sajtó tiszteletét és bizalmát megnyerni. Ezt követeli nemcsak kötelességük, de az eszélyesség is, mert csak a közönség bizalmát és szeretetét bíró rendőrség érhet el sikereket.”

— **Az esztergomi főkáptalan** terjedelmes emlékiratot intézett Vasary hercegprímáshoz, a melyben a király ama kívánságát, hogy a primás a király Budapestén való időzése és az országgyűlés ülésezése alatt állandóan a fővárosban tartózkodjék és Budapestén helynököt tartson, az egyház politikai törvényeibe ütköznek mondja. A főkáptalan nem ismeri el a világi és az egyházi hatalomnak ezt a vegyülését. Sem a patronátusi jog, sem a törvényhozó hatalom nem adja meg a királynak erre a kívánságra a címet. A budapesti helynök alkalmazását a főkáptalan törvénytelennek mondja. A kinek helynök kell: fizesse meg; de a főkáptalan vagyonát erre a célra igénybe venni nem lehet.

— **Kitüntetések a valuta rendezésért.** A hivatalos lap vasárnapi száma a következő kitüntetéseket közli: Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, a valuta rendezése körül szerzett érdemeik elismerésül: dr. Láng Lajos pénzügyminiszteri államtitkárnak Lípót-rendem középkeresztjét, Enyedi Lukács miniszteri tanácsosi czimmal és jelleggel felruházott pénzügyminiszteri osztálytanácsosnak, ugyanazon rend lovagkeresztjét, dr. Popovics Sándor pénzügyminiszteri osztálytanácsosnak pedig a harmadik osztályú vaskorona-rendemet, mindháromnak díjmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1892. évi szept. hó 19-én. Ferencz József, s. k., Szögyény László, s. k.

— **Az 1891 ik évi zárszámadás.** Az 1891. évre szóló zárszámadások végeredményeit a következő számok tüntetik fel: Az összes kezelésben a költségvetési törvény és a később hozott törvényekben foglalt póthitelek alapján előirá-

nyoztatott az 1891. évre bevételképen 397.549.463 frt 69 kr., kiadásképen 397.866.669 frt 85 1/2 kr., a költségvetési hiány tehát 316.606 frt 18 1/2 kr. volt. — Ennek ellenében előirátott bevételképen 440.792.490 frt 74 kr., kiadásképen 402.176.185 frt 20 kr., bevételi többletként tehát előirátott 38.116.305 frt 54 1/2 kr. A tényleges összbevétel kitétt 441.808.927 frt 10 krt., — az összkadás 406.296.098 frt 31 kr., a tényleges bevételi fölösleg ennél fogva 35.512.828 frt 79 kr. volt és így a tényleges eredmény az előirányzatnál — 35.829.434 frt 97 1/2 krral kedvezőbb volt.

— **Csáky törvényjavaslatai.** Mint a Corr. Bureau a bécsi lapoknak Budapestről jelenti, Csáky Albin gróf vallás és közoktatásügyi miniszter, a mult budgetvita folyamán tett nyilatkozatainak megfelelőleg, a részleges polgári anyakönyvvezetésről, a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint a zsidó hitvallást követők recepcziójáról a törvényjavaslatokat elkészítette s a képviselőházban még az ideai budget-tárgyalás folyamán be is terjeszti. A zsidók recepczióját illető törvényjavaslat a recepcziót a tényleges viszonyoknak megfelelően mondja ki: orthodoxok és neologok közt nem tesz különbséget s általánosságban a zsidó hitvallás követőiről beszél. A legfellebb négy szakaszból álló törvényjavaslat egyik §-a az áttérésről rendelkezik, a keresztény felekezetek közti áttérési szabályokhoz hasonlóan.

A nevelés.

Debreczen, okt. 4.

A vén fát nem lehet többé hajlítani, az embert is csak ifju korában neveljük.

Minő kár, — sóhajt fel egy némelyik, — hogy a nevelésnek, ennek a szükséges rosznak, és sok tekintetben rabszolgaságnak ideje, összeesik az emberélet legszebb korával, azzal a korról, melyben csak úgy rajongunk a szabadságért. Aztán vigasztalja magát, hogy majd annak is vége szakad egyszer, mint a hogy vége szakad az iskolázásnak.

Mennyi tévedés egy lélegzetre! A helyes nevelésnek a rabszolgasághoz semmi köze, s a növendék ép úgy nem rabszolga, mint nem rabszolga a nevelő. Igaz, hogy a birodalom fénykorában Róma urai gyermekeik nevelését rab-

nyája csipkefodrai alól és szeméi kaczer tűzet löveltek feléjük.

Itt volt tehát a várva várt pillanat.

Előtte a bibor ajkak, melyeket annyiszor csókolt, a hó kebel, melyre annyiszor lehajtá ábrándos fejét — költeményeiben, most odaborulhat lábaihoz és bevalhatja neki zengzetes szerelmét.

Ott dagad a legujabb költemény a szive fölött. Hah! És neki most mégis így kell szólni:

— Nagysád igen sajnáljuk, — hogy ily szomorú, kellemetlen kötelességet kell teljesítenünk!

Mintha csak egy néhai szatócs elhizott özvegyéhez beszélne!

— Szerencsétlen alkalom . . . szomorú kötelesség . . . kellemetlen kényszerhelyzet . . . makogó Fürti Adolár izgatottan, kétségbeesett önmegtágadással és átnyujtotta ideáljának a zsebéből átvett irás-csomót.

Rózsánczi Amanda bepillantott és hirtelen csengő kacajban tört ki.

— Uraim, minő tréfa! Önök árverésre jönnek és füzfa-verseket nyújtanak át nekem! Hahaha!

— Füzfa-verseket! kiáltják egyszerre hárman is és nevetve néztek Adolárra.

— Legujabb költeményeim! ordítja Fürti Adolár mint a sebzett oroszlan, odaugrik a hálátlan eszményképhez, kiragadja kezéből a drága irás-csomót és őrgöngve elrohan.

. . . Hogyan jutott Fürti Adolár szállására azt maga se tudja. De az bizonyos, hogy feldult ábrándvilága romjain keseregve, a szive rajongó szerelmére méltatlan oltárképet darabokra tépve sárba tiporva — még akkor éjjel egy füst alatt megirt három elégiát, hét balladát, kilencz rapzodiát és tizennyolcz kesergő szerelmi dalt a hűtlenhez.

Adolár mélyen elpirult — és lesütötte szemét.

— No, no, de azért semmi részrehajlás! — folytatta a főnök nevetve. Eleget vártunk eleget hitegetett bennünket, a legszigorubban kell eljárni!

Fürti Adolár csodálkozva nézett az ügyvédre.

— Egy-kettő, szedje össze a percsomót, már négyszer adtunk halasztást, elég volt a komédiából, siessen a végrehajtóhoz és ha ő nagysága nem fizet, okvetlenül tartsák meg az árverést.

Fürti Adolárnak minden hajszála az égen meredt. Ezért küldi hát őt főnöke Amandához. Nem hogy lábai elé borulljon és szavalja el neki legujabb költeményét, hanem azért, hogy árverést tartson nála. Mit tegyen már most? Hagyja itt méltó megvetéssel ezt a lealázó mesterseget? Vagy rohanjon Amandához és fizesse le helyette a követelést? Fizetni! Oh, hiszen még a fél havi szobabérről is adós, pedig az csak ötöd-fél forint! Hahaha! Káján sors! Így üldözöd a lángszellemeket!

Az ügyvéd rikácsoló hangja riasztotta föl néma monologizálásából.

— No, amicze, ne bámuljon, hanem fogja a percsomót és menjen.

Fürti Adolár kábultan ragadta meg az átkos iratokat és kitámolygott a szobából.

Mi történt vele azután, a világért se tudná elmondni, csak arra emlékszik, hogy egy félóra mulva a végrehajtó, a becső és néhány „árverési hiéna” kíséretében megjelent Rózsánczi Amanda házi szentélyének küszöbénél és méla áhitattal átlépte azt akkor, midőn a Rókus-kórház toronyórája hármát ütött.

Rózsánczi Amanda igazán fehér pongyolában, a pamlagon heverve fogadta őket. Piczi labai piros papucsba bujtatva kikandikáltak szok-

Fürti Adolárnak nincs is más vágya, csupán az, hogy egyszer, oh csak egyszer bejuthasson „hozzá” és elszavalhassa neki lángoló szerelmet lehelő legujabb költeményét!

„Oh, ha ezt elérhetné, — költszete bizonyára meghódítaná — őt!

Ez volt mindennapi ábrándja, óhajta. Ha főnöke (az uzorás ügyvéd) külön munkát ad vala neki, s miután három nap, három éjjel kőrmölt, azt kérdené tőle:

— Nos, Fürti ur, minő jutalmat kíván-e fáradságáért?

Habozás nélkül így felelne:
— Főnök ur engedje, hogy Rózsánczi Amanda lábaihoz borulhassak és elzenghessem előtte legujabb költeményemet, melyet „hozzá” irtam!

Ilyen gondolatokban tépelőve lépett be rendesen az irodába s kelletlenül végezve gépies munkáját. Irtóztató sokat szenvedett és főnök sóhajtásaival gyakran meglebbentette a poros aktákat.

. . . Egy napon valamivel korábban érkezett az irodába. Kemény hideg volt, költeményt akart írni, s otthon „elfelejtett” befűteni, azért sietett be, nem is sejtve, mily végzetes lesz rá nézve ez a lépése.

Ott találta a főnökét az irodában. — A mint Adolárt megpillantotta, kiderült arcczal kiáltá:

— No, jó, hogy bejött. Félórája várok már valakire. Menjen azonnal Rózsánczi Amandához.

— Fürti Adolárnak minden csepp vére a szivébe szökkent. — A boldogságtól reszketve hebegé:

— Oh, főnök ur, köszönöm!
— Mi az ördög! Tán csak nem szerelmes a szép asszonyba?

szolgákra bízták, s azért maradt fenn a szólam is hogy „puem dii odero, paedagogum fecere“, — a kit az istenek gyűlölték, nevelővé tették; ma már azonban ezt csak a hivatalnokok szeretik mondani. A nevelő feladata egyike a legszentebb és legnemesebb feladatoknak; a helyesen vezetett nevelés mellett a növendék sem érzi magát soha békába nyugdóva: az reá nézve csak áldásos lehet s végre a nevelés meg nem szabad soha, hanem addig tart, míg élünk nem pedig, míg csak az iskolába járunk.

Már Cpiktet mondja, hogy sokkal nagyobb szolgálatot tesz az államnak, ha nem magas épületeket emel, hanem felemeled a polgárok lelkét; mert többet ér a nagy szellem alacsony földel alatt, mint a szolgálélek magas palotában.

Bacon pedig a következő tanácsot adja: tudásunk ne legyen vankos, hogy azon kényelmesen heverjünk; ne legyen zárda, a melyben egyedül boljongunk; ne legyen torony, melynek tetejéről másokat lenézünk; ne legyen eródtvény, a mi mögé magunkat elsánczoljuk s ne legyen árucarnok, amiben kereskedni és nyerni akarunk: hanem legyen inkább erős vértezett s gazdag kincsesház, dicsőségére a teremőnek, s megteremtésére az életnek.

Bacon ezen szavaiban a nevelés célja határozottan körül van írva. — A cél kettős s mégis egységes. Ellátni az elmét a szükséges ismeretekkel és tudományokkal, a mikkel fölvertéve megbirjunk küzdeni az élet sokszor nehéz feladataival, s gazdaggá tenni a kedélyt és szívet nemes érzelmekben, a mikből mint kincsesházból meritve, magunk is boldogak lehessünk, másokat is boldogíthassunk. Nindezt pedig úgy is eszközölzi, hogy az elme és kedélyképzés között teljes harmónia legyen, mert sivar kedély mellett, a világ összes tudománya haszontalanság, tudomány és ismeretek hiján pedig a legjobb ember is csak tehetetlen, gyöngébáb.

Talán semmiről sem irtak annyit össze, mint a különféle nevelési módszerekről, s a nevelés tudományával, éppen úgy vagyunk, mint az orvosi tudományával. Boldog, boldogtalan azt hiszi, hogy ért mind a kettőhöz. E tény aztán csaknem lehangoló, mert azt bizonyítja, hogy teljesen biztos utakon még mindig nem járunk, s hogy azoknak, kik szerint legnagyobb talány maga az ember, ez a testileg lelkileg kitanulhatatlan lény, — szinte igazságuk van. Annyi bizonyos, hogy itt és ott, még sok tanulni való áll előttünk, s éppen ezért úgy az egyik, mint a másik téren lelkiismeretességre, jóakaratra és emberszeretetre van szükségünk.

Különösen megoszlok a vélemények mai nevelési rendszerünket illetőleg, — s mig vannak, kik azt a lehető legjobbnak tartják, addig mások nem győzik eléggé gáncsolni. Elég, ha valaki csupán a lapokat olvassa, s kell tudomásának lenni arról a heves harcról, a mi még ma is Európaszerte folyik azok között, kik egyrészt a holt nyelvre, másrészt a természettudományok es modern nyelvekre akarják fiaink nevelését és tanítását alapítani.

Pedig ez a harc nem is éppen olyan új keletű, mint némelyek gondolják, — mert már Milton is sajnálja, — hogy gyermekünket oly szertelenül kinozzák a nyelvtan ürességével és laposságával, s aztán így beszél: a nyelvbuvár, dicsekedjék már azzal, hogy ismeri mindazon nyelveket, melyek egykor Babilonban a világ egyetértését megzavarták, ha nem olyan jártas a többi ismeretekben is, kevésbbé művelt, mint az a bérlő vagy iparos, ki csupán anyanyelvét beszél jól.

Nézetünk szerint, a mi nevelési rendszerünk főhibája, hogy túlságos súlyt fektetünk a könyvekre, s így a nevelést és tanítást összezárjuk. Megfeszítjük az emlékező tehetséget és elhanyagoljuk a szellemet.

Elemi iskoláinkban gyermeinket kifárasztja az írás, olvasás és számolás örökös mechanikai gyakorlása, — mig fejükben nem ébresztenek semmi új gondolatot, s nincsenek semmi összefüggésben életviszonyaikkal.

Ehhez járul aztán a felső iskolák egyhangú grammatizálása. Csoda-e azért, ha végre a gyermek mindezt lelkéből megunja, s mikor iskoláit elvégzi, nem csak latinal és görögül nem beszél, de a klaszikus történelem és irodalom iránt sincsen még érzéke sem.

Nem lenne-e czélserűbb tanulóinknak e szellemi táplálékot kellő változatosságban nyuj-

tani, s a helyett, hogy elméjüket száraz adatokkal terheljük meg, kifejleszteni képességeiket? Nem az a fődolog, hogy a fiu sokat tanuljon, de hogy felébredjen benne a tudásvágy és szeressen tanulni. Hogy tényleg többet vagy kevesebbet tud-e, az elvégre egészen mindegy, mert nem egy példa igazolja, hogy mig az egyik sok munkával magába szedett ismereteket, mint iskoláit elvégzi, sorra elfeledi, addig a másik, a ki az iskolában tényleg kevesebbet tudott ugyan de el volt telve tudásvágygyal, az életben a másikat nem csak utóéri, hanem el is hagyja.

Röviden szólva: gyermeinket megfigyelésre és gondolkodásra kellene nevelnünk, mert csak ezeknek nyomán juthatunk el ama forrásokhoz, melyekből jövő utaink haladva, szomjunkat kielégíthetjük és táplálkozhatunk életünk végéig.

Dr. L.

Életünk védelmezése.

Debreczen, okt. 4.

Az a szomorú tény, hogy Budapest fő- és székvárosban az ázsiai kolera már szedi áldozatait, nem ok arra, hogy kétségbeesve a fatalizmus karjaiba dobjuk magunkat; de ok igen is arra, hogy az óvintézkedéseket megtegyük arra, miszerint Debreczenben szelid legyen a lefolyása, ha elérkezik hozzánk.

Hogy Budapesten van kolera, az még nem nagy dolog; hiszen van az ott csaknem minden évben, de persze nincs olyan hire mint most, mikor Hamburgban oly rémletes pusztításokat okozott.

Még nem következik az eddigiekből, hogy a járvány Debreczenben is fellépjen, vagy ha föllép, itt oly jeleget öltson, mint csak 1873-ban is.

Az egyesek védekezésének lehetősége 1873 óta nagyban fejlődött s azt hisszük, tekintve a már tett intézkedéseket, hogy sem Budapesten, sem a vidéken és így Debreczenben sem lesz a veszély nagymérvű.

Nem szabad azonban magunkat azon tévhitben ringatni, hogy mindez úgy történik, a mint itt leirtuk; hisz alig lehet abban kétség, hogy a kómmabaczilusok szét fognak hurezoltni az egész országban a forgalom útján s nekünk, debreczenieknek nagy okunk lehet az aggodalomra most, midőn küszöbén vagyunk az országos vásárnak, sőt már meg is kezdődött az idegenek nagyobb forgalma, lévén a vásár előhete s folyamatban a bőrvásár, mely igen sok különféle embert összpontosít Debreczenbe.

Ok arra jelenleg nincs s adja az ég, hogy ne is legyen, miszerint a v á s á r e l h a l a s z t á s á r ó l kezdünk beszélni; de igen is meg kell kezdeni a behurezolható járvány ellen azt a hadjáratot, melyben az embereknek kell a győzöknek lenni.

De ne hogy a legyőzöttek legyünk, a h a t ó s á g o n a s o r a védelmi harcra mindent készenlébe helyezni.

A műveltebb osztálybelieket nem kell féltetni: a védelmet magok irányában bizonyosan megteszi mindenki s vigyázni fog, hogy azok is megtegyék, a kikkel érintkezniök kell.

De a műveletlenebb osztályok: a szegény nép, óh azzal szemben sok a hatóság feladata.

Már az ivóvíz dolgában alaposan fel vagyunk sülvé, de hát ezen segíteni lehet úgy, hogy felforraltjuk, lehűtik és úgy — élvezik.

Igen, de mit teszünk például az iskolás gyermekekkel, — mert hiszen miért szüntetőnk be az iskolát, mikor a veszély nem fenyeget, de épp azért ott kell óvakodni. Rábirni a gyermekeket, hogy az iskolában ne igyanak, nagyon sovány remény; de hogy jussanak ott felforralt vízhez, mikor nincs, a ki ezt eszközölje pl. a — kollégiumban.

Fogatosittatik-e a rendszeres desinficiálás az iskolákban s mikor fogják már ezekben átalakítani az emésztő gödröket, mely a hygieniai elveknek megfelelő lenne, hisz a mostani való-ságos koleraerjesztő. Tessék nem egy embert, de többet felfogadni, a kik alaposan és napjában többször desinficiálnak.

Meg kellene tenni az előkészületet arra, hogy a n é p k o n y h a alkalmilag mielőbb megnyitható legyen s ha jól tudjuk: a húszár-kaszarnyák most üresek s lehetne azokba beszál-

lászolni oly szegényeket, a kik most összezsúfoltan laknak vagy legalább a hűvös éjszakákra kell menhelyet adni a hajléktalanoknak.

Készen vannak-e a betegszállító kocsik? El vannak-e pl. a rendőrök látva kellő utasítással, hogy mit tegyenek, ha az utcán fordul elő megbetegedés, halálozás stb.?

Igen különösnek találtuk az oly eljárást is, a minő a tegnapi hirtelen halálesetnél történt. Mire való volt azt a holttestet a város főutcáján vinni keresztül a kórházba, a mikor a Miklós-utcán szépen elkerülhették volna a fel-tünést. Az ily mesterségesen csinált csődület rögtön a kolera-hireket terjeszti s főlöleges aggodalmakra ad okot.

Miért nem szándékozik a hatóság belemenni abba, hogy pl. a tűzoltó-laktanyán o r v o s i i n s p e k c z i ó t létesítsen éjjelre és nappalra? Az a három orvos, a ki a három kerületi orvos mellé van rendelve, nagyon keveset fog tehetni s nehéz lesz hozzájuk jutni, mert magangyakorlataikat sem halasztják el a 6 forint napidijért. Ily központi orvosi inspekció sok bajt fog megelőzni s a vagyontalanabb osztályra nagy óvszer lenne.

Es mindenek fölött folytatni kell az udvarok és utcák tisztántartásának ellenőrzését; a követelményeket keresztül kell hajtani vas szigorral, tetővázás nélkül.

Óhajtanónak tartjuk a vasutnál a felügyelet megsokszorosítását. Figyelemmel kell kísérni a szegényebb sorsuak szállóit, a szállást adó helyeket, a hol máskor is, de főkép vásáron át zsufolva vannak. Pedig milyen és hányféle ember gyűl ott össze.

Volt-e a rendőrség éjjelenként ilyen helyen? Hisz valami szörnű levegő lehet azokban. Mi voltunk s mi tudjuk, hogy minő s épp ezért ajánljuk a figyelembe ezeket, hogy az éjjeli inspekciós rendőröközeg keresse fel azokat és tegyék meg ellenök — ha szükség mutatkozik — a megfelelő intézkedést.

Es végül kérünk határozott, nyugodt intézkedéseket; a közönséget ne izgassák fel félszeg intézkedésekkel és ha így történik minden, a czudar vendéget bizonyára nem sokáig fogjuk városunk falai közt tisztelgetni s látogató névgyebeit nem a megszaporodott sirok fogják képezni.

A.

Különfélék.

Csodálatos kutya-történetet mond el a Felv. közl. P. G. sárosmegyei földbirtokos, kit S. E. gróf vadászatra hívott meg csehországi birtokára, magával vitte hires vizsláját, Almat is Prága egyik utcájába Alma elvegyült a néptömegbe s a gazdája későn vette észre, hogy a vizsla eltűnt. A földbirtokos a lapokban hirdette és a rendőrségnél is jelentette a vizsla eltűnését, de sem a lapok hirdetése, sem a rendőri nyomozás nem vezetett eredményre. P. már lemondott a reményről hogy vizsláját valaha láthassa elutazott. De mily nagy volt meglepetése, mikor három hét múlva haza érkezett. A pályaudvaron Alma, az eltűnt vizsla fogadta örövendőz csaholással. Az okos állat haza talált egyedül.

* **Kiállítás Rómában.** Az „örök-város“-ban 1895-ben nagy nemzeti kiállítást akarnak rendezni. Ennek a kiállításnak politikai színezete is lesz, mert összeesik az olaszok Rómába való bevonulásának 25-ik évfordulójával. A rendező bizottság élén Guido Baccelli és Arbil állanak.

* **Modern Dianák.** Franciaországban az elegáns nők közt napról-napra terjed a vadászszenevedély s minden szezonban szaporodik a női vadászok száma. Szeptember hóban jegyzik fel nagy lelki örömmel a sport lapok csupán Seine megyében 148 hölgy szerzett vadász engedélyt. A vadászhölgyek egészen új divatot teremtenek maguknak, a mire szükség is van, miután rendes ruhájukban a hölgyek nem vadászhatnak, elődjüket, az antik Dianát nem követhetik toalett dolgában. A francia hölgyeknél használt vadász kosztümöknél mindjobban tert hódít a nadrag, mely azonban természetesen nem olyan ideálisan szűk, min a Journal amusant híres képein, hanem ellenkezőleg igen bő, térdig érő, és lábszárvédőben folytatódó bugyogó, melyre a lányok térdig érő, ranczos kis szoknya borul

Megjegyezzük végül, hogy nemcsak Franciaországban, hanem nálunk is van több kitűnő vadász: a legjelesebbek egyike Pejacevich-Vay Lila grófnő ki ez idén Tátrafüreden élénk részt vett a zergevadászatban.

* **Szerencsétlenség az iskolában.** Mint Forlesből távirják, tegnap délután egy gyermek ünnepek alkalmával az iskola termének padozata leszakadt. — Ötvennél több gyermek szenvedett sérülést.

* **Az öngyilkos rémmeséje.** Vasárnap hajnalban a Budapest promontori határban vérbe fagyva találtak Gräser Sándor 22 éves pénzügyőrt s mellén lösebb volt látható. A mentők bekötötték sebeit, beszállították Kovács tanár klinikájára a sérültet, aki azt adta elő, hogy 4 óra tájban 2 idegen ért a vámhoz s egyik kezében koffer volt, melyet ő kötelességéhez öiven megakart vizsgálni. Ebből dulakodás támadt, miközben az egyik előkapta a pénzügyőr fegyverét s azt megöltve, reá elsütötte. A megéjtett rendőri nyomozás kiderítette, hogy mindez koholmány s a pénzügyőr öngyilkossági kísérletét akarja rémmeséjével leplezni. Iratai közt ugyanis a rendőrség levelet talált, melyben az „öngyilkossági támadás le van írva.

* **Renan Ernő** †. Párisból a táviró tegnap szomorú halálhírt hozott. Renan Ernő József tegnap reggel 6 óra 58 perczkor meghalt. Csaknem egy fél évszázadra terjed birodalmi működése, — mely főleg a vallás és erkölcs nagy problémáit öleli fel. Legkiválóbb műve, mely nevét világhírűvé tette, a Vie de Jézus, mely 1863 ban jelent meg s azóta csaknem minden művelt nyelvre lefordított. Műve, — mely a Megváltót rajongó szeretettel az ideális ember alakjában tüntette fel, óriási feltűnést keltett s egy egész irodalmat teremtett. Későbbi művei, bár mind magukon hordják nagy szellemének bélyegét, jelentőségre nézve nem érték utol a „Jézus életét.“ Költő és filozófus volt egy személyben, s kritikájában, nyelvezetében, hitvallásában a kettő egyszerre nyilvánult. „Renan Ernő 1823. február 27-én született a Cot du Nord departement Treguier nevű városában. Eleinte papi pályára készült, de erről a tervéről lemondott s a szemita nyelvek tanulmányozásának szentelte magát. 1862 ben a College de France-on a héber, kaldéi és szíriai nyelvek tanára lett. 1863-ban jelent meg tőle a „Vie de Jézus.“ E műve miatt még ugyanaz évben meg kellett válnia tanári állásától s visszautasítván a neki felajánlott császári könyvtárnoki állást, Egyiptomba utazott. Csak 1871-ben engedték meg neki újra, hogy a Collégé de France-on előadásokat tartasson. 1876-ban a francia akadémia tagjává választott. Utolsó művei közt leghíresebb az az 1887 ben megjelent „L'abbesse de Jonasse“ (A jouarrei apátnő), egy dramatizált bölcsészeti munka, mely a francia forradalom egy érdekes vallás-erkölcsi problémáját tárgyalja.

A titok.

Három éve annak, hogy Derecskey László nőül vette a világszép Karagyay Ilonát s az a három éves menyecske ma is oly ártatlan kedélyű, olyan folytonos jó kedvű, mintha csak az a pajkos, 17 éves leányzó volna, a kinek élete abból állott: hogy udvaroltatott magának.

Olyan igazi, megenni való menyecske! Sugar, mint egy fényő! Pajzán, mint a mókus! Egészségtől duzzadó arcát kék szempár és vörös ajkpár díszíti; arczéle olyan, a milyenre azt szoktak mondani: pikans és magas homloka felett minden czakkerlije haptákba áll. Szerette is a férje!

Nagy, elegáns lakást laktak!

Persze kettőjüknek nagy, üres, csöndes volt, hiányzott oda valami, a mi sirásával megtöltötte volna, lakályossá tette volna a termeket! Madár, czicza, öléb bezzeg élénkítette a lakást, de meny-nyivel kedvesebben cseng csöndes éjszakában az a rikácsoló sirás, mint a kanári madár remek füttyölése.

S a fiatal asszony élte világát! Páholyt tartott, a hová egy felvonásra nézett be; fogatot tartott, a melyből hosszú nyelvű lornyettel nézte végig a világot! Nem hagyott ki a világot egy versenyt, egy bált, egy hangversenyt! Mit is tehetne jobbat?

Férje gazdag, ő szép! Nincs otthon dolga,

nincs a mi haza kösse, a míg férje a kaszinóban vagy a birtokon van! Unatkozott, unalmas volt az élet, beleunt a mulatságba is.

A szép, a folyton mulató Derecskey Lászlóné!

— Az lehetetlen — mondá egy izben férje — te Ilonkám ma nem jönnél a színházba?

— Nem megyek!

— De édesem, hisz premiére van!

— Még sem megyek.

S a nagy színházkedvelő — csodálatos dolog — azóta nem járt a színházba.

— Ilonkám — mondá máskor László — hova gondolsz, ma nem menni a lóversenyre! A magyar Derbyhoz?

— Nem megyek Laczim!

S elmúlt a versenyek hét napja a nélkül, hogy Ilona csak egyiken is kint lett volna!

S jött a farsang.

— Édesem, készülj már a jogász-bálba?

— Nem biz én!

— Hiszen mához egy hétre lesz!

— Én nem megyek!

S elmúlt a farsang, lezajlott a sok bál, Ilonka a szenvedélyes táncosnő egyiken sem volt.

Férje nem tudta, hová legyen bámulatában. Mi történt ezzel az asszonnyal? Vénül már? Lemond az életéről? Megunta?

S ehhez járult az is, hogy férje kezdett bizalmatlankodni. Egy idő óta neje viseletében s modorában valami titokzatost, valami rejtelmet, valami elrejtőző félelmet vél felfedezni.

Ha haza jön, a férj előtt bezárva az ajtó s ha nyitva van, mindig idegesen gyömöszöl be valamit a trünio szekrénybe, a melyet úgy bezár, mintha lelkét rejtené oda!

— Vízonya van ennek az asszonynak? Megcsal? Más valakit szeret — gondolá a férj — hogy így elváltozott? Igaz, hogy oly gyengéd férjéhez, olyan odaadó, de kedélye olyan csüggedt, mintha valami bánatán!

Ilyen kétely s tépelődés közepette ért haza egy izben, mikor az ajtót kinyitva, felesége megijedt, valamit a köténye alá rejtett s a trüniohoz futva, oda bezárta.

— Mit rejtessz el Ilonkám?

— Én? Semmit.

Arca nekiperült s pirjában is oly igézően szép volt az az asszony.

— Te megijedtél!

— Én? egy cseppet sem!

S félelmében csak úgy dobogott a szíve, hogy szinte elállt a lélegzete is.

— Ilonkám, feleségem! Régóta veszem észre, hogy te valamit előttem rejtegetsz! Nem gyanúsítlak, ments isten! De a nőnek nincs titka férje előtt. Tudni akarom, mit rejtegetsz!

— De édes férjem!

— Semmi édesgetés. Kivánom, hogy megmutasd. Mit rejtettél el!

— Ne kívánd!

— Parancsolom!

— Nem tehetem.

S a mint a férj oda akart lépni a szekrény elé, felesége elébe sietett s utját állva átkarolta.

— Félre, hát nem csalódtam, levél volt, talán szerelmes levél!

Ilonka megrezzent! Mereven férje szemébe nézett és dühösen oda dobta neki a kulcsot.

A férj mohón nyitotta ki a szekrényt s a mikor az odarejtett tárgyat kivéve, az asszonyka elfordult és elpirult arcát karjaiba rejtve sirni kezdett.

Férje odafutott s a mint szeretetteljesen átkarolta szép nejét, még kezében volt az a titok tárgy.

Egy gyermek főkötőcske volt.

Főnökném leánya.

(Karczolat.)

Az én főnöknémnek igazán szép leánya volt, a ki vörös haja és orrához, szeplős, barna arcához ráadásul a hátára még egy pupot is kapott. Édes anyja azért a legszebbnek tartotta rajongó szeretettel csüngött rajta. Amde az anyai szeretet nem volt elég leányának, ő más szüretre is vágyott s pörge kis bajusz alá képzelte a kedves mosolyt.

Nem is késett óhajával állani elő a boldog férjhezmenetelre nézve A mama is így akarta s

nem is szalasztott el a farsangon egy bált se, a hol a nékie rendelt férjet keresték. Klepacsek Mariska keresett, de nem talált, hiszen nem egyszer szemébe mondták a férfiak, ha ő a házasságra terelte a társalgást: „Nagysád, mi sohasem nősülünk meg!“

Véletlenül éppen ajánlani mertem a kis hirdetés s ime másnap már olvastam is: „Néhány ezer forinttal rendelkező fiatal leány ez uton óhajta házasság czéljából megismerkedni egy tisztességes fiatal emberrel. Levelek „Tubicza“ névvel a főpostára poste restante küldendők.“

Az apró hirdetés nem veszett kárba, másnap izgatottan olvastuk az első levelet: „Ismeretlen Tubicza! Ha szándéka komoly, kérem arczképét poste restante „Jupiter“ név alatt. Titoktartás biztosított.“

Mariska végtelenül sajnálta, de arczképét nem küldhetett, hanem felkérte Jupitert, hogy egy piros rózsával sétáljon holnap a corsón. Hanem dagadt is e percztől a pupja, szinte menyasszonynak képzelé magát. Engem nyaltak, faltak e kis hirdetés ajánlatáért. A szobaleány is meg volt hagyva, hogy kísérni fogja a kisasszonyt, annak a kis piczi szobaciczusnak, a ki ragyogó szépségével eltudott büvölni mindenkit.

A séta megtörtént. Mariska tulboldog volt, mert látta „ő“-t s az méltó ő hozzá.

Alig pihente ki magát, már levelet hozott a sarki hordár, melyet Mariska lázas izgatottsággal bontott fel.

„Imádott angyal! Láttam Önt, megismerem, ha ugyan kedgyed az, a ki egy elrugaskodott pupos hátú szörnyeteggel sétált, talán éppen azért, hogy megkülönböztethessem az angyalt az ördögtől. Ha nem csalódtam, válaszáért esdek, látni, imádni, szeretni vágyom Önt. Jupiter.“

Mariskát az ájulás környékezte s a kezéből kihullott levelet főnökném futotta át. . . . Most lett csak hadd el hadd. . . . A hajamba ragadt s nem késett a fülembe ordítani:

— Nyomorult! Ha jó tanácsot adott, miért nem tette hozzá, hogy a szobaleányt ne vigye magával.

n.-a.

NAPI HÍREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap órák ünnepnapon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.
Museum a kollegiumban a köszönés szakszóra nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.
Anyakönyvtár a kollegiumban a köszönésnek nyitva dénteken 11-től 12-ig.
Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, aug. 1-ig zárva.
A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10—11 óra közt.

— **A királynevenapja Debreczenben.** Ó felesége a magyar királynak nevenapját ma hálaadó isteni tisztelettel ülték meg a szent-anna utczai róm. kath. templomban. A szent misén a törzstisztikar tagjai B o l l a Kálmán tábornok és K r a u s z Zsigmond ezredes jelenlétében, vezetése alatt vett részt. A szent mise alatt C z a p e k Péter vezénylete alatt a 39. gyalogezred zenekara játszott az egyházi darabokat. A katonaság tagjai elsőtől — a közlegényig ünnepel ma, mind megannyi díszbe öltözött.

— **Óvintézkedések a kolera ellen Debreczenben.** Az országban elterjedt kolera hírek, de különösen a budapesti konkrét esetek felhívták a város tisztai főorvosának a figyelmét, a ki a Debreczenben, — most már hatóságilag foganatosítandó óvintézkedésekre — hívja fel a tanács figyelmét. Tegnap délelőtt teljes tanácsülésben tárgyalták le a főorvos javaslatát és kimondotta a tanács, hogy a tisztai főorvos S á r v á r y Gyulának jelentésére, az ügy sürgős megoldására, az óvintézkedéseket elrendeli. Az egészségügyi bizottságot S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester egybehívja s kikéri azok véleményét, hogy a felforgó körülményekre tekintettel, szükségét látják-e annak, hogy járvány bizottsággá átalakul-

janak. A rendőrfőkapitányság sürgősen értesítendő, hogy hatósági felügyelőket állítsanak fel a köztisztaság ellenőrzésére és hogy a fertőtlenítést a hatóság kirendelt közegeivel végeztesse. Valamennyi kanálist, az összes ürskéket, kocsiallomásokat stb., mind fertőtleníteni fogják. — Koleragyanus betegség esetén, — orvosi rendeletre, — a városi kórház ad jeget. — A tulsufolt lakásokból elkülönítik a lakókat, úgy amint azt a körülmények kívánják. A kolera kórház holnap reggeltől teljesen berendezve, a szükséges személyzettel ellátva áll készen. A vasúti állomáson érkező kolera gyanus betegeket, az ott kijelölt helyen teszik hordkosarakba és szállítják be azonnal a kolera kórházba. Vidékről érkező ilyen betegeket csak a főállomáson vesznek kezelés alá, itt lesz éjjel nappal a szolgálatot tévő orvos is. A városi tanács e határozatáról sürgősen értesítette a kolera járvány esetére összeírt orvosokat, a rendőrséget s az illetékes köröket, de holnap már házról-házra hordatott felhívásával a lakosságot is. Az óvintézkedéseket vehemens erővel végzik, ezrekerül a sok karbol sav, karbol por, s más, az óvintézkedéshez szükségelt személyzet díjazása. De azért fő a higgadtság, a lakosság igyekezetét a tisztaságba özpontosítsa s talán még eljön egy szép nap, a mikor örömmel regisztrálhatjuk, hogy minden nagy hűhó volt — semmiért.

— **A szegény és a dologház ügyében** tegnap délután összegyűlt a szűkebb körű tervező bizottság és Kőrner Adolf városi tanácsnokkal a város fogatain kiment a nyuzó laktanyához. Ezt a helyet találta alkalmasnak Kőrner Adolf s e mellett döntött tegnap a bizottság minden tagja. A megbeszélés, melyet a helyszíni szemlén folytattak, egybevág azokkal, miket már tegnap megírtunk. A fő csupán a bizottság határozata, mely szerint a szegény- és dologház helyül a nyuzó laktanyát ajánlja. Költségvetése és tervezete alapjául ezt ajánlja. Alkalmas ez erre, sőt megkönnyíti a humánus ügy keresztülvitelét azzal, hogy átalakítása sem igényel nagy költséget.

— **Az első hangverseny.** A helyben állomásozó 39 gyalog ezred zenekara vasárnap tartotta meg első hangversenyét a Margit fürdőben. A hangverseny kitűnően sikerült, azon nagy és díszes, válogatott intelligens közönség vett részt. Az egyes darabokat nemcsak megtapsolták, de meg is ismelték. A közönség érdeklődése a következő rasárnapok hangversenyeinek szép sikerére enged következtetni.

— **Hátba szurta a tanulótársát.** Tegnap este kevéssel 5 óra után véres jelenet játszódott le a Kossuth-utcán. Közel a színházhoz két kőműves inas haladt, a kiknek egyike: Farkas Gábor, arra szólította fel társát: Ebergényi Elemért, hogy adja neki oda a tárgonzát maltert hordani. Ebergényi nem akarta kezéből kiadni a tárgonzát s ebből heves szóváltás fejlődött ki közöttük és Farkas Gábor, az alig tizenhat éves fiú, dühében annyira ment, hogy kést rántott elő s azt belevágta az Ebergényi hátába. A vér bugyogni kezdett s a sértett gyermek támolyogva indult haza. A munkát nem folytathatta, de úgy véresen ment végig a piacon. Egész háta, ruhája csupa vér volt s a hol, a merre ment, mindenütt nyomot hagyott maga után. Végig a főtéren ment, támolyogott haza halálsápadtan szülei késes-utcai házához. Nem akadt egy ember, nem akadt egy rendőr, a ki a tántorgó gyermeket feltartóztassa. Nem kérdezte senki, hogy bir-e menni? . . . Szerencsétlenségében támolyogott a szegény gyermek, összecsdődült rá a nép s végig kísérte az utcákon a véres gyermeket. Végtelen különösnek találjuk, hogy egyik nap járványos időben órák hosszáig fekszik a holt ember szabad ég alatt, a másik nap véresen támolygó gyermek segítséget nélkülöz. Hát mondja már most valaki, hogy nem a rendőrség-e a hibás?

— **Uj kutak.** Több helyről vettünk felszólítást az ellen, hogy nyomoruságos viz-ügyünkben a hatóság állítólag nem tesz semmi lépéseket, melyek javítanának a helyzeten, mely különösen most aggasztó, midőn a kolera réme itt ijesztget bennünket a küszöbön. Utána jártunk a dolognak és a város mérnöki hivatalától azt a megnyugtató felvilágosítást nyertük, hogy a város 12 uj kut furatását határozta el, melyek közül három kut furása már folyamatban van.

— **A debreczeni koleras szállító kocsi.** Adott az isten ujságát, nincs szükség a város dobosára. Ezt a kijelentést respektálta a nemes város és így adja mindenkinek tudtára, hogy bérkocsin nem lehet, nem szabad koleras beteget szállítani. Gondoskodtak ilyen kolera szállító kocsiról, amely a város istállójában áll addig míg a kolera kórház istállója elkészül. Bizony jobb is. — A bérkocsisok és talyigások amugy is nehezen szoktak rá lenni más esetben is szolgálatot tenni, mert a fuvardíjért gyakran Ponczustól Pilálusig járnak míg megkapják. — Egyebekben pedig a koleras beteget szállító kocsi, lovak és a felfogadott kocsi holnap reggeltől kezdve a város istállójában lesznek készen lénben. Adja az Isten, hogy ne legyen rá senkinek szüksége!

— **A városi dalárda tagjaiból alakult énekar** csütörtökön, október hó hatodikán, az aradi vértanúkért mondandó gyászmisén a róm. kath. templomban énekel.

— **Gyilkosság a kenyér miatt.** Még a mult esztendő június havában Nagy Gábor és Bunya Mihály világgá mentek. Ugy találták, hogy nincs semmi élvezet a munkában, a keservesen szerzett kenyérben. Sokkal jobbnak, sokkal könnyebbnek találták a betyáros életet. Közös elhatározással utnak indulnak s majd úgy és azt teszik, amit, ahogy a sors hozza. El is mentek faluról-falura, községről-községre. Belörték a szegény védtelenek hajlékába, amit kezezügyükbe keríthettek el is koboztak. Így értek egy szép napon Sámsón alá, ahol az éhség nagyon elfogta őket. Betértek kenyéret koldulni s az erőteljes embereknek nem adott senki semmit. A nagy elkeseredés más utat jelölt ki számukra. Elhagyták a falut és az Adonyba vezető országúton találták Sándor László sámsóni lakos 12 éves fiát, aki egy szeredásban élelmet vitt a mezőn dolgozó édes apjának. Alig hogy megpillantották a fiút, gyors elhatározással döntöttek el, hogy a szeredást elveszik tőle és a mítsem sejtő, ártatlan gyermeket megölik. Az elhatározást tett követte, utját állták Sándor Lacinak s míg az bámultában, ijedtségében szóhoz juthatott volna, elvették tőle az élelemmel rakott tarisznyát. Ezzel azonban nem elégedtek meg a lelketlen rablók, Nagy Gábor kirántotta pisztolyát és hátulról föbelőtte a gyermeket, sőt a kapával, amelyre erősítve a gyermek vállán vitte a tarisznyát még egy kettőt ütöttek is rajta s aztán tovább álltak. A gyermek így maradt az országúton, így találta meg Széman Lászlóné; annyit még annak eltudott mondani, hogy: „Itt kapál édes apám . . . két ember . . . a kenyér miatt ölt meg.“ A hiradással volt asszony jelentésére a kétrabló gyilkost elfogni sikerült s őket behozták Debreczenbe. Több mint egy évi vizsgálati fogságukban Nagy Gábor a bűn könnyebb oldalát az örültség szimulálásával vette elő s megfigyelésre a Lipót mezőre szállították, ahol meg is halt. Egyedül áll hát Bunya Gábor bűnrészes, aki felett holnap nyilvános végtárgyalásban mond itéletet a debreczeni törvényszék. — **Védője:** Dr. Harnstein Lajos ügyvéd lesz. A tárgyaláson belépti jegy nélkül vehet részt a nagy közönség.

— **A bekarbolozott vásár.** A rendőrfőkapitányság — és ezt örömmel konstatáljuk — nem teketóriázik. A városi tanács deszinficiálást rendelt el, a lőkapitányság pedig sürgősen intézkedik. Még csak ma kapta a tanács határozatát s ma már a legszükségesebb dolgokban intézked-

dett. Felszólította a hatósági felügyelőket, azokat beosztotta és foganatosította a legerélyesebb intézkedést. Most, hogy országos vásár van Debreczenben, Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány úgy intézkedett, hogy a vásárterek helyeit, ahol és amint ezt a szükség hozza erősen bekarboloztatja, dezinficiálja. Ahol az intézkedések hanyagságának csak a legkisebb jele mutatkozik, — szigorú büntetést alkalmaznak. Mindenkinek érdekében áll tehát, hogy a hatóság intézkedéseinek eleget tegyen. Aki mulasztást követ el — az huzza a rövidebbet.

— **Az országos vásár** egyre élénkebb színezetet nyult. A mai napon, amikor amugy is hetivására volt Debreczennek, rendkívül sok idegen jött Debreczenbe. A szállodák kezdenek megtelni vidékiekkel, holnap, holnap után helyet is alig lehet majd kapni. Ideje is, hogy egyszer már igazán jó vására legyen Debreczennek.

— **Felmondás a szinigazgatónak.** Még két héttel ezelőtt került a városi tanács ülés elé az a javaslat, hogy a városi tanács, tekintettel számos indokra, bontsa fel a Leszkayval kötött szerződését, illetve mondjon fel neki. A városi tanács akkor nem hozott érdemleges határozatot s kiadta az előterjesztést véleményezésre a színházi bizottságnak. Nagy érdeklődés mellett gyűlt egybe tegnap délután a város háza nagy tanácstermében a színházi bizottság s az előterjesztett javaslatot erős bírálat tárgyává tette. Rövid, de érdekességében számottevő eszmecsere után a bizottság elhatározta, hogy egyhangulag javasolja a városnak, hogy Leszkay Andrásnak mondjon fel, a színház bérbeadására nézve még ez év november tizenötig terjedő lejáratnál új pályázatot hirdessen ki. A színházi bizottság előtt tárgyalt javaslatot, illetve annak indokait bizonyára ismeri a közönség, hiszen lényegében nem más az, mint amit lapunk színházi cikkeiben oly kimerítően kifejtett. A fő, a kiinduló pontot mindenesetre az képezte, hogy az igazgató szerződési kötelezettségeinek mindenben nem tett eleget; a bizottsági határozatok nem jutottak nála a jogosan követelhető méltatásra. De indoka volt a bizottságnak az is, hogy a debreczeni színházat nagy közönsége felett izlése és igényeinek nivójára emelje s hogy olyan igazgató, olyan szintársulatnak tegye lehetővé debreczeni szereplését, amely működésével, ambíciója, nagyratörő haladásával erre méltán jogosult. Amennyiben pedig az első rendű szinigazgatók szerződése éppen e szini évaddal jár le, lehetővé van részükre téve, hogy Debreczenbe pályázhassanak. Nem perfect, nem bevezetett dolog, még a színházi bizottság határozata, mert a felett még csütörtökön a városi tanács ülés dönt. Kétség sem fér hozzá, hogy a városi tanács respektálja szakértő bizottságának egyhangú véleményét s felmond a szinigazgatónak. Leszkay Andrásnak pedig alkalma van újra pályázhatni a debreczeni színházért, ha ezt ugyan az ellene felhozott és a felmondás alapját képező indokok után még megkaphatja.

— **Vig élet** uralja a várost. Csoportosan, százával vezetik a káplár urak a regrutákat. Egyik irodától — a másikig s aztán a vasúthoz. Tegnap annyi jelentkező regrutát vittek el a vasúttal, hogy alkalmas személykocsi hiányában a szabad, nyitott kocsikba kerültek, melyeket tudvalevőleg 36 embernek, vagy hat lónak készítették az állam.

— **A kolera Debreczenben.** A vasúti állomáson a debreczeni rendőrség tegnapelőtt egy erősen elzárt, légmentessé tett pléh dobozt adott fel, mely az országos bakteriológiai intézethez küldetett fel. A dokozon hatalmas betűkkel ez állott: „M é r e g!“ — Na bizony, ha méreg óvatos az ember s alig akadt ember a ki hozzá mert nyulni. Gyorsan hire terjedt, hogy itt a kolera, holott váladékot küldenek megvizsgálásra. Nem lehetetlen, hogy Debreczenben az ilyen ijedtség csinál majd kolera!

— **Páros élet a legszebb a világon.** Nagyon jól tudta ezt az a két öreg cseléd is, kik tegnap este egymás kedvéért bekapacizáltak. Érdekesebb jelenetet alig lehet képzelni, mint két ilyen öreg cselédet, akik ugyancsak benyalva, átölelve egymást, dülnek jobbra-balra a piaczon. Ha az asszony rug be, neheztel a gazda, — ha a gazda iszik többet, házsártoskodik az asszony. Lévé pedig páros élet békességben a legszebb a világon, benyalta mind a ketten, hogy egyik sem vehessen a másik szemére. És a nagyközönség ritka élvezetére, csendesen dudorászva dültek végig a piaczon; a rendőrök nem bántották őket — elintézték ők a maguk baját. Mikor már nem bírta a lábuk — taligára ültek s úgy mentek haza. Hanem a gazda még ott is azt dudolta: Páros élet a legszebb a világon.

— **A debreczeni főiskola.** A főiskolánk különböző tanszakaira beiratkozott hallgatók, növendékek száma következő: 1. Hittanhallgatók Végzett hittanhallgatók 5, 4-ik éves 16, 3-ik éves 17, 2-ik éves 16, 1-ső éves 8. összesen 62. — 2. Joghallgatók. 4-ik éves joghallgató 19, 3-ik éves 31, 2-ik éves 44, 1-ső éves 58. összesen 152. — Akadémiai hallgatók összes száma (62+152)=214. — 3. A főgymnasiumban: az I-ső a osztály 70, I-ső b) o. 67 = 137; II, a) o. 58. II, b) o. 44 = 102; III, a) o. 41, III, b) o. 33. = 74; IV, a) o. 32, IV, b) o. 33 = 65; V, o. 72; VI, o. 70; VII, o. 64; VIII, o. 55. összesen 639. — 4. A tanítóképezdén: I, o. 45. II, o. 31. III, o. 25. IV, o. 21, együtt 122.

— **Dorogh fekvősége.** Hajdudorogh városának fekvősége ismét kiadó lesz. Kerner Sándor uyanis, ki legtöbbet ígérte volt az ezer holdnyi földnek, otthagynván 1000 frtnyi kauczióját már kiszántott 100 holdnyi ugart, pár ezer az építkezéshez kivett vályogot, a haszonbérlettel visszavonult, illetve a szerződést a záros napok után sem írta alá. A szép tagra alkalmasint többben fognak pályázni. A város lakosai vagyona gyarapítására jobban tenné a közgyűlés, ha azt a summácska földet fel váltatná, vagyis ha 50, 100, 200 holdas parcellákba szaggatva adná ki, mint egykor híres lókertjét; de nem hat, hanem tíz évre jó feltételek mellett. Biztosabban nyerne a város is, de biztosabban vagyonosodna népe is.

— **Szigligeti-társaság Nagyváradon.** Nagyváradról sürgönyzik vasárnapi kelettel: Ma tartotta a Szigligeti-társaság alakuló közgyűlését. A társaság célja: Nagyvárad és Biharmegye szellemi életének emelése, elhunyt jeleseinek kultusza, életviszonyaikra és működésükre vonatkozó adatok gyűjtése feldolgozása és kiadása, a tudomány népszerűsítése, a magyar nyelv és irodalom terjesztése és a nemzeti köznevelődés előmozdítása. Elnökül egyhangulag megválasztották Rádl Ödönt, alelnökül Sipos Orbánt, titkáru K. Nagy Sándort, altitkáru Sas Edét és Adorján Ármint. A választmány tizenhét tagból áll. Tiszteletbeli elnökek Schlauch Lőrincz püspököt, tiszteletbeli tagoknak Noyall püspököt, Ritoók Zsigmond táblai elnököt, Bunyitay Vincze kanonokot, Endrődi Sándor és Dobsa Lajos írókat választották meg. Rádl rövid, magvas beszédben mutatott a társaság fontos feladatára, kérve az anyagi és szellemi támogatást. A tiszteletbeli elnököt és tiszteletbeli tagokat küldöttség értesíti megválasztásukról. A társaság mindenekelőtt nyilvános irodalmi estét rendez.

— **A fehérhollások diadala.** Napok óta érdekes képet nyújtott, hogy jogászaink fehér és piros tollas kalapokkal jártak úrosszerte. Segélyező egyesületüknek elnököt választottak s a két jelölt párthivei megkülönböztetésül hordtak piros és fehér tollat. Választásra nem került a sor, mert a piros tollasok jelöltje T o b y Elek viszálypelt s a fehérhollások jelöltjét, K o v á c s Józsefet egyhangulag kiáltották ki a jogász segély egyesület elnökévé.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést tettük: Fájdalmas szívvel tudatjuk az összes rokonság nevében, feledhetlen kedves I l o n k a leányunknak, illetve unokáknak f. év október 2-ikán, este 9 órakor, élete 3-ik hónapjában történt halálát. Feledhetetlen emlékü kis halottunk, folyó hó 4-én, d. e. 10 órakor fog az Árpád-utca 27. sz. a. házunktól, a szatmari ev. ref. sirkertben örök nyugalomra térni. Áldás és béke lengjen porai felett! Szatmáron, 1892. október 3. Mark Pál, Fülöp Karolina mint nagyszülők. Mátray Lajos, Márk Aranka mint szülők.

— **A m. kir. államvasutak igazgatósága** eladni szándékolta ócska femnemű anyagjainak ér-

tékesítése céljából, f. év október hó 22-én déli 12 óráig a nevezett igazgatóság VI. szakosztályához Budapestben beadandó írásbeli ajánlatok alapján versenytárgyalást tart, mire a vállalkozni szándékozók figyelmébe azon megjegyzéssel hivatik fel, hogy a közelebbi feltételek alulírt kereskedelmi és iparkamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen, 1892. szept. 28. — A kereskedelmi és iparkamara.

— **Gyászjelentés.** A következő gyászjelentést tettük: Banatba merült szívvel tudatjuk a szeretett jó nő és édes anyának, a legjobb gyermeknek Ormós Julianna P. Arany Mihályné aszszonyának, életének 22-ik évében történt elhunytát. Drága halottunk porrései f. hó 5-én szerdán d. u. 2 órakor fognak a n. péterfia u. 938 sz. szülei háztól a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a czelegd-utczai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Bánatos férje P. Arany Mihály. Szülei: P. Ormós József és neje Bakos Julianna, az összes rokonok nevében is. A temetést Dankó M. úzlete rendezi.

— **Vállalkozók figyelmébe.** A 7-dik hadtest cs. és kir. hadbiztossága az aradi, szegedi, karánsebesi és fehértemplomi csapatkórházak élelmezésének 1893 január 1-től december 31-ig, esetleg 1895 december 31-ig való biztosítása céljából írásbeli versenytárgyalást hirdet. Beadási határidő: a karánsebesi csapatkórházhoz 1892 okt. 4. d. e. 10 óra, aradi csapatkórházhoz 1892 október 10. d. e. 10 óra, fehértemplomi csapatkórházhoz 1892 okt. 17. d. e. 10 óra, — szegedi csapatkórházhoz 1892 okt. 20. d. e. 10 óra, mire a vállalkozni szándékozók figyelmébe oly megjegyzéssel hivatik fel, hogy a közelebbi feltételek alulírt kereskedelmi és iparkamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen, 1892 szeptember 28. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

— **A mai „Privat szabászati tanfolyam megnyitása”** hirdetésére felhívjuk a n. é. közönség becses figyelmét, a hova minden növendék, mely szabni tanulni akar, teljes bizalommal fordulhat mert a h a s z n o s és tudni való szakma, egy a legújabb bécsi derék lineával tanítva lesz, és kezeség vállalatik minden növendékért, mely a 14 éves kort már elérte, hogy tökéletesen ki lesz képezve, és nem hagyhatjuk emlitetlenül, hogy ezen fenti tanfolyam, nem talán szédelges stb. hanem tiszta való, és minden ember arról meggyőződhetik. Mult évben 98 tanítvány tanulta a szabást, mely bizonyíthatja a valót, mert valamennyi önállóan szabja ruháit.

Színház.

Bolondok háza és Virágfakadás.

Színházunk bemutatta az első premiért. — Nem mondjuk, hogy a színház művészi nivóját jellemzi ez az est, csak azt konstatáljuk, hogy a mi a fővárosi városi szinkör nyári publikumának beadható, az nem való a mi színházunk előkelő közönségének. Utóvégre is a Feld publikuma ne legyen mérvadó a színház vezetősége előtt; a fővárosi nyári közönségének csemegefalat ez a bécsi posse, melylyel a vállalkozó, hazafias Feld Zsigmond az ő közönségének kedveskedett, de a debreczeni színház közönsége jobbat kíván. A miért a színházi bizottság legjobban, legjogosabban neheztelt, azt nem vette figyelembe a színház és mindjárt harmadik estében a szezonnak, ezt az üres, szellemtelen, erőszakos élceivel és minden humort nélkülöző szituációival tüntető bolondságot adatta elő. Hogyan legyen akkor bizalma a közönségnek a további premiérekhez? A darabot nem is ismer-tjük; az előadás jobb ügyszó méltó buzgósággal ment, az előadók megtették kötelességüket. B á c s n é a Bájlaki Zolna alakját annyira kedvességgel ruházta fel, hogy még az alak excentrikus és exaltált volta mellett is élesen kivált a közönséges bohóziati alakok közül; B a l a s s a kedélyes bácsit tudott teremteni abból a képtelen O r m a y-ból; nemkülönbön F e n y v e s i is elfogadhatóvá tette K ö f o k i alakját és enyhítették azokat a bizarr vonásokat, melyek helyén valók a Josefstaedter Theater deszkáin, a local-possében, de idegenek itt nálunk. — B á c s karakterisztikus nyugalmazzott kapitány volt; minden mozdulatával, minden szavával jellemzett, — a mit nem akarunk a szerep, hanem az előadó javára írni. Tudj isten, a többi szerepek, de az előbbieket is mind jelen-

téktelenek és L o c s a r e k n é is (Kardosné). P ü s p ö k i is, T o m p a is többet tettek, mint a mennyit ez a darab megérdemelt. — A kis E m ö d i Irénnek nem volt alkalma, hogy azt a kellemes hatást, melyet a „Virágfakadás“-ban keltett, közönségünkben megszilárdítsa. Nagyon mostohán bántak a német szerzők azzal a szereppel, melyet Emödi játszott. A kis közönség hidegen viselte magát; nem tudott föllelkesülni azokon az erőszakolt élceken, melyekkel tele van tömve ez a különben üves szóhalmaz. Nagy szívességet tenne az igazgatóság a bérlő közönségnek, ha levénné a műsorról és helyet engedne más, jobb daraboknak. Bizony senki sem fogja kívánni a megismétlését.

Egy kis derüt mégis láttunk a sivar estén. M u r a i kedves idyllje: V i r á g f a k a d á s előzte meg a Bolondok háza előadását. B á c s n é és B á c s a két öreg szerepében már jól ismert, valóban művészi alakítást nyújtottak; új volt T o m p a a Laczi szerepében. Szorgalmas és tehetséges színész, de ezekre a szerepekre kissé nehézkes és individualitásában is több pathos van, semhogy ezt a természetes, hogy úgy mondjuk: naiv fiatal fiskálist úgy játszhatna meg, a mint kell. Hanghordozása még azokban a részletekben is, hol a legmelegebb, naiv kedélynek kell nyilatkoznia, valami ünnepélyességet mutat, — természetes, hogy a természetesség rovására. Azt, hogy a szavakat néhol el h a r a p j a, — hogy a beszédet gyakran elsieti, szorgalmának rójuk föl: nagyon tudja a szerepét. Ámbár szeleburdi alak az a Laczi, de hiszszük, hogy olyan, a ki értelmesen beszél. E m ö d i Irén, az új naivák e g y i k e, a kis Nelliben kedvezően mutatkozott be. Kedves, természetes volt, ki a nemzeti színházban úgy látszik, a saját előnyére azt is megtanulta, hogy hogyan kell jellemző játékkal kitölteni a paúzákat. K o v á c s Fáni általános derültséget kellett a cseléd kis szerepében.

* **Örley Flóra,** színházunk primadonnája ma lép föl először az „E l e v e n ö r d ö g” Letorriéres vicomte-jában. Ismerjük sikkes játékát és reméljük, hogy közönségünk telt házban fogja ödvözölni a művésznőt.

— **A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése október 4-én:**

(Távirati tudósítás. Erk. 4 óra — p.)

a = derült, cz = száraz.

Legujabb.

— A „Debr. Hirl.” távirati tudósításai. —

A kolera Budapestén.

A tegnap már rohamosan terjedt járvány-nak ma ismét számos áldozata van. A barakk-kórház hivatalos kimutatása szerint tegnap éjféli 12 óra óta ma éjféli 12 óráig összesen 29 kolera-beteg szállítottak be az üllői-uti barakk-kórházba. Ezekkel együtt a kolera-kórházban apolt betegek száma közel 70-re rug. A főntebb emlitett 24 órában pedig 9 haláleset fordult elő.

A betegedési esetek ismét a napszámások közt történtek tulnyomó számban, sőt ma csaknem kivétel nélkül. Kerületek szerint pedig az V. VI. és VII. kerület külső részeiből kerültek ki legnagyobb számmal a kolera-betegek.

A kolera a budapesti helyőrség állományában is fölütötte a fejét. A XVI. számú helyőrségi kórházba tegnap vitték be az első koleras beteget s ma a másodikat. A kórház igazgatósága a többi legmesszebb fekvő pavilont rendezte be kolera-kórháznak — s itt ápolják az eddigi két beteget. — A katonakórháznak két nyitott, rettentő bűz csatornája, melyről már többször volt szó, még most sincs befödve s kellően elvezetve, hanem a kórház és a honvéd ruharaktár közt jelenleg is a nyílt térre önti a kórház fertőzött tartalmát, megmételtyezve az egész környék levegőjét.

Új miniszter.

Szögyény-Marich László ő felsége személye körüli miniszter utódja nem lesz Zichy József gr. főispán mint annak hire járt, hanem — értesülésünk szerint — b. Huszár Károly képviselő van ez állásra kijelölve.

Ipar és kereskedelem.

— **Fa és fémipari szakiskola.** Aradról írják: A kereskedelmi miniszter által a város, a vármegye, a kereskedelmi kamara és az ipartestület hozzájárulásával létesített fa és fémipari szakiskolát ma nyitották meg ünnepélyesen az ipartestület dísztermében. A kereskedelmi miniszterum részéről Sztényi József iparfelügyelő volt jelen. Hatásos beszédet tartott Gaál Jenő orsz. képviselő. Sztényi iparfelügyelő, Nesnera igazgató, valamint a város nevében Parecz tanácsnok. Az egybegyűltek lelkes táviratban üdvözölték Lukács Béla kereskedelmügyi minisztert.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

I. Idény bérlet 4. szám. I. Kis bérlet 4. szám.
Páros. Páros.

Kedden 1892. október hó 4-én.
ELEVEN ÖRDÖG.

SZEMÉLYEK.

Soubise herceg, Frankhon marsalja	Szendrei.
A hercegné	Fejes L.
Laroque gróf	Sarlai
Solanges marquis	Szabó Lajos.
Dezières lovag	Markovics.
Gusignan gróné	Kovács Fáni.
Saynt Bry hercegnő	Mérei Izabella.
D'Arbois marquise	Szabóné.
Boissy kisasszony	Bizzáné.
Tibál Huceon báró	Rónaszéki
Hermine nővére	Egri Stefánia.
Latorieres vicomte	Örley Flora.
Pompónius, nevelője	Püspöki.
Grevin, sz hó	Hunyadi.
Marianna neje	Páros Etel.
Egy rendőrtiszt	Szabó
Maiare, pék	Németi,
Mortier, cipécs	Nagy.
Chatou polgárme. tere	Czakó.
Chancau, korcsmáros	Szebeni.
Champignon szappanos	Köszeghi.
Gevier fodrász	Rajcsányi.
Lapin, tejárus	Láng.
Desperieres tanácsos	Balassa
Veronika, nővére	Lecsarekné.
Mai got, leánya	Madurovics Zs.

Holnap szerdán 1792. október hó 5 én bérlet fo yamatban
A bagdadi hercegnő.

MENETREND.

1892. október hó 1-től.

(Egységes vattui (zóna) idő szerint.)

Debreczenből indul:			
Vonat sz.			
1601 gy. v.	Budapest-Nagyvárad felé	reggel	8 ó. 40 p.
1605 sz. "	"	délután	12 ó. 52 p.
1607 " "	"	*) este	10 ó. 31 p.
1641 v. v.	csak Nagyvárad	délután	3 ó. 40 p.
1608 sz. v.	M.-Sziget	délután	3 ó. 24 p.
1610 " "	"	este	7 ó. 45 p.
1606 " "	"	éjjel	3 ó. 09 p.
3411 v. v.	Kassa	reggel	8 ó. 45 p.
3403 sz. v.	"	délután	3 ó. 35 p.
3405 " "	"	este	7 ó. 35 p.
3114 v. v.	B.-Sz.-Mihály felé	máv.-ról reggel	5 ó. 48 p.
" "	"	vásártérről	6 ó. 04 p.
8112 " "	"	máv.-ról délután	3 ó. 19 p.
" "	"	vásártérről	3 ó. 38 p.
3212 " "	F-Abony	máv.-ról reggel	4 ó. 14 p.
" "	"	vásártérről	4 ó. 32 p.
3214 " "	Ohat-Polgár	máv. ról délután	5 ó. 10 p.
" "	"	vásártérről	5 ó. 24 p.
Debreczenbe érkezik:			
1606 sz. v.	Budapest-Nagyvárad felől	*) éjjel	2 ó. 44 p.
1608 " "	"	délután	3 ó. 09 p.
1602 gy. v.	"	este	7 ó. 09 p.
1642 v. v.	csak Nagyvárad	reggel	7 ó. 42 p.
1609 sz. v.	M.-Sziget	reggel	8 ó. — p.
1605 " "	"	délután	12 ó. 29 p.
1607 " "	"	este	10 ó. 16 p.
3406 " "	Kassa	reggel	8 ó. 7 p.
3404 " "	"	délután	12 ó. 36 p.
3412 v. v.	"	este	7 ó. 20 p.
3111 v. v.	Bsz.-Mihály-felől	vásártérről reggel	8 ó. 3 p.
" "	"	máv.-ra	8 ó. 17 p.
3113 " "	"	vásártérről délut.	5 ó. 46 p.
" "	"	máv.-ra	este 6 ó. 05 p.
3211 " "	F-Abony	vásártérről délut.	5 ó. 23 p.
" "	"	máv.-ra	6 ó. 37 p.
3214 " "	Polgár és Ohat	vásártérről reggel	8 ó. 12 p.
" "	"	máv.-ra	8 ó. 27 p.
Budapestről-Debreczenbe indul:			
506 1608	személy vonat	reggel	8 óra 25 percakör.
504 1602	gyors "	délután	2 " 10 "
1606	személy "	este	7 " — "

*) Közvetlen vonat M.-Szigetről-Budapestre.
**) Közvetlen vonat Budapestről-M.-Szigetre.

Időgenek névsora.

Bika szálloda.

Brammer Ödön és neje Bpest. — Krausz Herman Mohács. — Kiss mérnök Mohács. — Oláh Gyula és neje Vásáros-Namény. — Szuszek Sándor Sz.-Somlyó. — Tóth Péter Sz.-Somlyó. — Szomjas T.Dada. — Tirmen Ed. Bpest. — Hertz István Szeged. — Gráber mérnök Bpest. — Krusseli birtosos Bpest. — Kisakievitz Bpest. — Breier Bpest.

Angolkirálynő szálloda.

Csanády Eerenz Vártes. — Nemes József Álmosd. — Ehrenld Álmosd. — Róza Géza Bpest. — Mote Anna Nyiregyháza. —

Nagy lakás

a főtér és hatvan-utca sarkán
a volt kereskedelmi-akadémia

helyiség,

rögtön kiadó.

Felvilágosítást ad: Tóth

Gyula vaskereskedő cég.

Van szerencsém az igen tisztelt közönséget értesíteni, miszerint a **Czepléd- és Bathányi-utca sarkán levő**

czukrázdát

Kreutzer Ferencz urtól

átvettem és a mostani igényeknek megfelelően átalakítván, *kitűnő árakkal* berendeztem.

Tekintettel arra, hogy Budapestea *Kugler* udvari szállitonál több évig működtem, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyrabecsült vevőim igényeinek minden tekintetben megfelelői képes leszek.

A nagyrabecsült vevő közönségnek lakadalmak és egyéb ünneplés alkalmával tett megrendeléseit pontosan kiszolgálom. Még a következőkre vagyok bátor figyelmeztetni u. m.:

különféle forma fa gyallatok, krémek.

PARFAIT, BOUCHEE, SULCOK,

különféle Bonbonok és bonbonierek, valamint befőttek és *thea-sütemények* szintén kaphatók.

Magamat a t. közönség szives bizalmába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel

Darnay Béla

czukrász.

Czepléd és Bathányi-utca sarkán.

TÓTH TESTVÉREK

DEBRECZEN,

czepléd-utca, városház épület.

Ü let lebonyolítás végett, iparhatóságilag engedélyezett teljes

végkiarulás

melynek értelmében az üzletünkben leltározott mindennemű

női divat cikkeinket,

legjobb minőségű divatos

női felöltőinket

divatos fekete és szines női selyem, gyapju és mosó szöveteket, Creton levantin battiszt Zefir és Voile de Laineket, barchet, velez flanell vászon chiffon, Gradl és Kanavászok, szőnyeg, bútor szövet, és matrác csinvatokat, téli gyapjukendők, berlini kendők, selyem gyapju és mosó fejkendők, szalagok, rövidaruk, diszek és bélés-neműeket, — Muffok, sapkák, Prém gallérok és szörme prémjeinket; továbbá legjobb minőségű férfi gyapjukelméinket, férfi chiffon ingek, lábravalók, gallérok, kézelők, divatos nyakkendőket, női selyem és czérna keztyüinket, selyem gazier bálí kelmék, bársony Peluche és selyem diszitó kelméinket, kész Blousek, női háziruhák, gyermek ruhák, női és gyermek alsó szoknyák és alsó nadrágokat legjobb minőségű válfűzőinket, kész kötényeket, mosó és selyem csipke, csipkeszövet és volánjainkat rendkívüli leszállított árak mellett ajánljuk a n. é. közönség szives figyelmébe

teljes tisztelettel,

Tóth Testvérek.

Privát szabászati tanfolyam megnyitás,

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy szeptember 15-től fogva, NŐI SZABÁSZATOMMAL kapcsolatban egy

privát szabászati tanfolyamot

nyitottam, a hol minden növendék, hat hét alatt, a mértékvevésben, szabászati rajzban és szabásban tökéletes oktatást nyerhet.

Belépés mindennap történhetik.

Egész szabászati díj 12 frt 50 kr.

Minden növendék a legújabb bécsi Chablon (methodus) szerint tanulja a szabást. Felvetelek üzletemben történnek.

Teljes tisztelettel

PLANK ÁGOST

női divat, szövő és rövidáru üzlete és női szabászata

DEBRECZEN,

főtérfő, Bika szállodával szemben.

Külön órák is adótnak kívánatra a szabásban.

Paczelt János

mag és virág kereskedő

ajánlja becses figyelmébe a nagyérdemű virág kedvelőknek az őszi saison alkalmára nagy választékú

szobai és nyiló növényeit

legjutányosabb árban mint: Ficus 30 krtól — 80-ig. Pálmák 1 frt 50 krtól — 25 frtig. Aucuba japonika 40 krtól — 80-ig. Dracaena veitschü 40 krtól — 1 frtig. Aralia Széboldi 30 kr. Yura pendula 50 krtól — 1 frtig és sok másféle növényeket.

Együttal tudomásul adom, hogy jáczint hagymák és több a féle megérkezvén. nagyon szép erős hagymák, mely szép nyitást biztosít, 100 db. színben megválasztva szimpla vagy teljes 9 frt. 100 db. rendkívüli fajokból megnevezve 20 frt. egyea fajok darabonként 16 krtól — 48-ig kaphatók.

Mostani országos vásár alkalmával n. é. vevőimnek könnyebítés végett jó időben a piacon is fogok árulni, rossz időben pedig csakis bolti helyiségemben, bazár épület és kertészeti telepemen, az István gőzmalmi kertben mindent és mindenkor kaphatni.

Szinte virág csokrokat és koszorukat mindennemű alkalomra friss virágból jutányosan készítek és vidéki megrendeléseket is elfogadok a mit gondosan csomagoltatok és pontos szállítással kezeskedem.

A nagyérdemű közönségnek becses pártfogásáért esedezve

vagyok teljes tisztelettel
Paczelt János.

A legjobb
Schroll chifonból
készült

férfi-ingek

1.50 kr., 2 frt, 2.30 kr., 2.80 kr.,

hajtásos és himzett elejjel:
2.50 és 3 frt.

Kész női kelengyék

a legjobb izlés szerint,

valódi vásznak,

ZSEBKENDŐK,

asztal- és kávé-terítékek

nagyválasztékban

kaphatók

KARDOS LÁSZLÓ

üzletében,
ezegled-utca.

KATZ HERMAN

legnagyobb **férfi-ruha** raktára.

KATZ HERMAN

legolcsóbb férfi-ruha raktára.

KATZ HERMAN

legolcsóbb férfi-ruha raktára.

Bátorkodom a n. é közönségnek dusan fölszerelt raktáromat ajánlani, következő árak mellett:

1 teljes rend férfi öltözet ruha (gyapju szövetből)	6.70-től feljebb.
1 " " " " " " " "	3.90 " "
1 férfi rövid téli kabát (Mikádó)	5.25 " "
1 " hosszú " " (szövet béléssel)	7.75 " "
1 rövid téli kabát (szőrme béléssel)	8.— " "
1 Mentzikkoff (Pellerin gallérral vagy a nélkül)	10.— " "
1 Kocsi köpönyeg (grácsi kelméből)	8.25 " "
1 Utazó bunda (fekete romaner béléssel)	23.— " "
1 Gyermekek-ruha (Costüm)	2.75 " "

Nagy választékban Schoppas farkas és medve bőrrel bélelt bundákban.

Tudomására hozom b. vevőimnek, dusan berendezett gyapju-szövet raktáromat.

Mérték utáni elkészítés, pontosan eszközöltetik.

Különös figyelemre fölhívom t. vevőimet, 3 évestől 15 évesnek való köpönyegeimre, mely felül haladja a 10,000 darabot.

Tisztelettel

Katz Herman.

DEBRECZENBEN, Bika szálloda mellett.

(Huszár K. volt üzletében.)